

**UCHWAŁA NR XXVI/114/2025
RADY MIEJSKIEJ DOBRZYŃ NAD WISŁĄ**

z dnia 25 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 6 ust.1 i ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025 - 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XLVII/239/2022 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 26 lipca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2022-2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

§ 4. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą.

Przewodniczący Rady Miejskiej

inż. Krzysztof Pryciak

*Załącznik do Uchwały Nr XXVI/114/2025
Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą
z dnia 25 listopada 2025 r.*

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY DOBRZYŃ NAD WISŁĄ
NA LATA 2025-2030**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ	4
3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ	6
4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”	8
5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY.....	10
6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	11
7. KORELACJA PROGRAMU Z ZAŁOŻENIAMI I CELAMI RZĄDOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030	13
8. ADRESACI PROGRAMU	20
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE.....	21
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	21
2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIELE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH	23
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE.....	23
2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY.....	42
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE	50
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY	52
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM	53
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM.....	58
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.....	61
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	64
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	65
III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	69
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	69
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA.....	70
IV. REALIZACJA PROGRAMU.....	76
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	76
2. MONITORING I EWALUACJA	76
3. FINANSOWANIE.....	77
SPIS TABEL I WYKRESÓW	78

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673). Artykuł 2. ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy domowej**. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- h) małoletni;
- i) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc**. Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje przemocy	formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, innymi słowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a osobami doznającymi przemocy domowej bywają zarówno mieszkańcy dużych miast, jak i mniejszych miejscowościach czy wsi.

Osobami doświadczającymi przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią osób doświadczających przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarzy, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doświadczających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doświadczająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doświadczającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doświadczające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała osoba doświadczająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia

zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.

3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
4. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.

Osoba, która doznaje przemocy domowej, może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego, dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/teki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń, nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Narzędziem służącym przeciwdziałaniu przemocy domowej jest procedura „**Niebieskie Karty**”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pracownika odpowiednich służb formularza „Niebieska Karta – A”. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu osobie doznającej przemocy zapewnienie bezpieczeństwa. Osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Następnie formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego, gdzie dokument otrzymuje grupa diagnostyczno-pomocowa.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Na posiedzeniu grupy wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C”. Grupa diagnostyczno-pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową, dokonuje analizy sytuacji i na podstawie danych zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje, gdy ustanie przemoc lub nastąpi rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. Zgodnie z §20 pkt 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” o zakończeniu procedury informuje się osobę doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc. W okresie dziewięciu kolejnych miesięcy sytuacja osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” jest monitorowana. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy diagnostyczno-pomocowe podejmują działania w ramach swoich kompetencji określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury

„Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870). Procedura „Niebieskie Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań, w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2024 r. liczba osób doznających przemocy wyniosła ogółem 86 920, z czego 50 638 stanowiły kobiety, 25 723 osoby małoletnie, zaś 10 559 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2024 r. wypełnili łącznie 59 174 formularze „Niebieskie Karty – A”. Szczegółowe dane za rok 2024 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2024

liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” – A” (ogółem), w tym:	59 174
liczba formularzy wszczynających procedurę	51 794
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	7 380
liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem)	86 920
w tym kobiet	50 638
w tym mężczyzn	10 559
w tym małoletnich	25 723
liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem)	60 535
w tym liczba kobiet	8 124
w tym liczba mężczyzn	52 411
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu (ogółem)	25 704
w tym kobiet	1 992
w tym mężczyzn	23 712
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	935
w tym kobiet	84
w tym mężczyzn	851
liczba osób stosujących przemoc domową będących jednocześnie	296

pod wpływem alkoholu i środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	
w tym kobiet	37
w tym mężczyzn	259
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej	490

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, **w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.**

W 2020 roku dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz, przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą domową.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby do wydanego przez policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” było oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 535) wprowadziła nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przyniosła aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając dodatkowo programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie

osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową jest **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

9 listopada 2023 r. został przyjęty Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Postanowienia programu przewidują kontynuację działań, które realizowane były w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 oraz kolejne, uchwalane w perspektywach rocznych, na lata: 2021, 2022 i 2023. Realizacja programu ma zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osób zagrożonych oraz doznających przemocy domowej. Chodzi m.in. o zwiększenie działań profilaktycznych oraz lepszą dostępność i skuteczność ochrony osób, które doświadczają takiej przemocy. W programie ujęto także zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz.

1673), która w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”. Ustawa określa dla samorządu gminnego także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie na terenie gminy działań na rzecz osób zagrożonych przemocą domową oraz doznających przemocy domowej, jak również osób stosujących przemoc domową i jej świadków, to również:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2025-2030 (M.P. 2023 poz. 1232);
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2022-2028.

Realizacja działań wyznaczonych w Programie może także wymagać odwołania się do takich aktów prawnych, jak:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383);
3. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706);
5. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).

7. KORELACJA PROGRAMU Z ZAŁOŻENIAMI I CELAMI RZĄDOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030 został skonstruowany tak, by był skorelowany z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, zarówno jeśli chodzi o cele, jak i działania oraz wyznaczone wskaźniki ich realizacji. Podobnie jak w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 działania wskazane w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030 są określone w sposób elastyczny, dzięki temu będzie możliwe realizowanie ich z uwzględnieniem specyfiki potrzeb występujących na terenie gminy.

Zadaniem głównym Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej w Polsce, a głównym celem Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030 jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Jak zaznaczają autorzy Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, realizacja postanowień zawartych w Programie jest procesem wymagającym

czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wszystkich służb, a także zmiany świadomości społecznej. Profesjonalne podejście do procesu pomagania, prawidłowe wdrożenie do praktyki działań określonych w Programie daje gwarancję wypełnienia jego założeń. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030, zgodnie z wytycznymi zawartymi w Programie rządowym, został oparty na diagnozie, w której wykorzystano tzw. źródła zastane, jak również wyniki badań ankietowych (zarówno z udziałem dorosłej populacji mieszkańców gminy, jak i młodzieży szkolnej) oraz rzetelną analizę mocnych stron i szans, a także słabych stron i zagrożeń w takich obszarach, jak:

- **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa;**
- **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne;**
- **kapitał społeczny i ludzki.**

W Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który – jak już wspomniano – przyjął za cel główny „Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce”, wyznaczono cztery **cele szczegółowe**:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Jako wskaźnik główny realizacji założeń programowych przyjęto liczbę osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej, w tym: liczbę osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczbę osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, inne placówki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Przystępując do opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030 również założono, że wskaźnikiem głównym będzie liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, a także liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w gminie gromadzi się na poziomie Zespołu Interdyscyplinarnego. Natomiast dane odnoszące się do pomocy osobom doznającym przemocy zostały pozyskane z różnych źródeł, w tym zarówno działających w gminie, jak Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jak również działających poza strukturami gminy, w tym przede wszystkim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w dokumencie, określono w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływanie wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna – obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej – obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W tych czterech obszarach wyznaczono dla samorządów gminnych w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 następujące kierunki i działania:

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej

Rodzaje działań:

1.1.1. Opracowywanie diagnoz i prowadzenie badań, ekspertyz oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy domowej i czynników z nią skorelowanych

1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową

1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy domowej usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy.

1.2.2. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe, lub do programów nauk przedmałżeńskich

1.2.3. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe

1.4.2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową

1.4.3. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania

przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Rodzaje działań:

1.5.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy

Rodzaje działań:

2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych

2.1.2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych

2.1.6. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym:

- punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej,
- ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej.

2.1.7. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Kierunki działań:

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Rodzaje działań:

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową

Kierunki działań:

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Rodzaje działań:

2.3.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych

2.3.3. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej

2.3.4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne

2.3.5. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej

2.3.6. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej

2.3.10. Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

2.3.11. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

2.4.1. Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań:

3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej

Rodzaje działań:

3.2.1. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

3.2.4. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej

3.3.6. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

3.5.1. Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

4.1. Podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz osób realizujących te zadania

4.3. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Rodzaje działań:

4.3.1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Wytyczne zawarte w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 odnoszące się do obszarów, celów i działań starano się dostosować w części programowej Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030 do realiów gminy Dobrzyń nad Wisłą. Za podstawę realizacji działań programowych przyjęto wskazane w programie rządowym akty prawne, a program gminny adresowany jest do tej samej grupy odbiorców, o której mowa w programie rządowym, czyli:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

8. ADRESACI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

Zadaniem niniejszego Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Dobrzyń nad Wisłą jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w obrębie południowej części powiatu lipnowskiego. Graniczy z gminami: Wielgie, Tłuchowo (powiat lipnowski), Brudzeń Duży (powiat płocki), Włocławek (gmina wiejska), Włocławek (miasto), Fabianki (powiat włocławski). Powierzchnia gminy wynosi 115,4 km², z czego 5,5 km zajmuje miasto, a pozostałe 109,9 km to tereny wiejskie. W skład gminy wchodzi 31 miejscowości, a jej strukturę administracyjną tworzą 24 sołectwa: Bachorzewo, Chalin, Dyblin, Glewo, Główczyn, Grochowalsk, Kamienica, Kisielewo, Kochoń, Kolonia Chalin, Krępa, Krojczyn, Lenie Wielkie, Michałkowo, Mokowo, Mokówko, Płomiany, Ruszkowo, Strachoń, Stróżewo, Szpiegowo, Tulibowo, Wierznica i Zbyszewo. Siedzibą władz samorządowych gminy jest miasto Dobrzyń nad Wisłą.

Gmina ma charakter rolniczy. Gospodarka rolna opiera się głównie na rolnictwie indywidualnym. Użytki rolne zajmują około 83% powierzchni gminy, a gleby zaliczane są na ogół do wysokich klas bonitacyjnych.

Z końcem 2024 r. gmina liczyła ogółem 7 201 mieszkańców, w tym 3 631 kobiet, które stanowiły 50,4% ogółu ludności, a gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 62 osoby na km². Dane odnoszące się do demografii przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba mieszkańców ogółem	7 390	7 303	7 201
w tym kobiet	3 704	3 661	3 631

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 443	1 405	1 292
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 503	4 415	4 369
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 444	1 483	1 540

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 5. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba urodzeń żywych	60	40	42
liczba zgonów	105	93	72

przyrost naturalny	-45	-53	-30
---------------------------	------------	------------	------------

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

W roku szkolnym 2024/2025 w gminie funkcjonowało 7 placówek wychowania przedszkolnego (w tym 4 przedszkola i 3 oddziały przedszkolne w szkołach), 4 szkoły podstawowe oraz 1 szkoła ponadpodstawowa.

Działalność kulturalna w gminie skupia się wokół Dobrzyńskiego Domu Kultury „Żak” oraz Biblioteki Publicznej w Dobrzyniu nad Wisłą, które zajmują się upowszechnianiem kultury, organizacją imprez gminnych oraz zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką, czytelnictwem i tradycjami oraz aktywnym stylem życia.

Na terenie gminy funkcjonują cztery świetlice wiejskie w miejscowościach: Kamienica, Glewo, Zbyszewo i Mokówko.

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Dobrzyń nad Wisłą służy baza sportowo-rekreacyjna, na którą składają się: Dobrzyńskie Centrum Sportu i Turystyki oraz przystań żeglarska, w tym obiekty sportowo-rekreacyjne (m.in. boiska do piłki plażowej, boiska sportowe i sale gimnastyczne w szkołach, plenerowe strefy aktywności oraz place zabaw). Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmuje się również 5 działających na jej terenie klubów sportowych (w tym 3 uczniowskie kluby sportowe).

Mieszkańcy gminy korzystają z usług zdrowotnych świadczonych przez 3 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej. W gminie funkcjonują 2 apteki.

W latach 2022-2024 udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio: 8,03%, 7,56%, 7,64%. Stopa bezrobocia w powiecie lipnowskim w rozpatrywanym okresie wynosiła 13,9%, 12,8%, i 13,3%. Według danych GUS-u na koniec 2024 r. na terenie gminy funkcjonowało 541 podmiotów gospodarczych, w tym 381 podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne. Najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze budownictwa, handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych, a także przetwórstwa przemysłowego oraz transportu i gospodarki magazynowej.

Pomoc społeczną w gminie świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą, którego działalność często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, co sprzyja poprawie efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIELE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Dobrzyń nad Wisłą została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców, przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek systemu oświaty oraz uczniów. Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Dobrzyń nad Wisłą. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2022-2024 mieszkańców gminy.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy i stosujących przemoc domową. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 6. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Urząd Miasta i Gminy	ul. Szkolna 1, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
2.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
3.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	
4.	Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
5.	Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy Domowej	ul. Szkolna 2, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
6.	Posterunek Policji	ul. Szkolna 26, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
7.	Dobrzyński Dom Kultury „Żak”	ul. Szkolna 2, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
8.	Biblioteka Publiczna	
9.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Dobrzyniu nad Wisłą	ul. Licealna 1, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
10.	Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Krojczynie	Krojczyn 17, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
11.	Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Dyblinie	Dyblin 1, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
12.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chalinie Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Chalinie Przedszkole w Chalinie	Chalin 36, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą

13.	Zespół Szkół im. Związku Młodzieży Wiejskiej w Dobrzyniu nad Wisłą	ul. Szkolna 5, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
14.	Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka	ul. Lipnowska 6, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
15.	Niepubliczne Przedszkole „Zielona Kraina”	Krojczyn 19 A, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
16.	Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka”	ul. Polna 43 A, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
17.	Świetlice wiejskie	teren gminy Dobrzyń nad Wisłą

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Urząd Miasta i Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Miejska. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy domowej w gminie Dobrzyń nad Wisłą w latach 2022-2024.

Tabela 7. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024

rodzaj	wartość w zł		
	2022	2023	2024
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	129 309,76	147 416,66	160 104,73

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 8. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2022-2024 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2022	2023	2024
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	195 172,08	216 445,55	179 131,35
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	7 949,82	7 978,59	8 000,00
na przeciwdziałanie przemocy domowej	–	–	6 000,00
razem	203 121,90	224 424,14	193 131,35

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Środki z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024 systematycznie rosły. Wahaniom ulegały natomiast środki przeznaczone na profilaktykę

i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej. Największe kwoty w latach 2022-2024 wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego, kieruje osoby uzależnione na leczenie i terapię, prowadzi rozmowy wspierające pomagające utrzymać abstynencję, rozmowy z osobami współuzależnionymi oraz z członkami rodzin, zachęcając członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin.

Tabela 9. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób zaangażowanych w prace MGKRPA	8	8	8

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024 kontaktowała się z 5 osobami dotkniętymi przemocą w 2024 r. W analizowanym okresie MGKRPA nie złożyła zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przeciwko osobom stosującym przemoc domową. Dane dotyczące działalności Komisji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Działalność MGKRPA w latach 2022-2024 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie MGKRPA	0	0	5
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym MGKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W latach 2022-2024 członkowie Komisji przeprowadzili w sumie 44 rozmowy motywujące. W analizowanym okresie skierowali do sądu 2 wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Działalność MGKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, z którymi MGKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	18	11	15
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MGKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	2

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

W 2024 r. MGKRPA skierowała do Punktu Konsultacyjnego 12 osób, które uczęszczały do terapeuty. Farmakologicznemu leczeniu antyalkoholowemu poddały się 2 osoby, w tym 2 zabiegowi antyalkoholowemu. 1 osoba podjęła dobrowolne leczenie w placówce leczenia uzależnień. W stosunku do 1 osoby rodzina wycofała wniosek skierowania do Komisji.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie warsztatów, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów, a także organizowanie i finansowanie warsztatów, szkoleń, spektakli profilaktycznych, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.

Profesjonalne wsparcie świadczy funkcjonujący w gminie **Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy Domowej**, który odgrywa istotną rolę w zakresie wychowania w trzeźwości, przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy domowej. Funkcjonowanie Punktu obejmuje: prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad profilaktycznych w sprawach uzależnień, motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu, udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w związku z wystąpieniem przemocy domowej, która jest częstym zjawiskiem wśród osób uzależnionych.

W 2024 r. w Punkcie Konsultacyjnym pracowały 3 osoby, tj. terapeuta ds. uzależnień, psycholog – terapeuta ds. uzależnień i psycholog. Do Punktu zgłosiły się 53 osoby, w tym: 16 mężczyzn i 37 kobiet, w tym 1 kobieta z dzieckiem. Udzielono 76 porad psychologicznych, prawnych, informacyjnych, socjalnych.

Gmina Dobrzyń nad Wisłą posiada zawarte porozumienie z Województwem Kujawsko-Pomorskim, które dotyczy wspólnego uczestniczenia i finansowania zadania o nazwie Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego co roku składa sprawozdanie z realizacji tego zadania. W ramach tej współpracy udzielana jest: pomoc prawna, konsultacje i porady psychologiczne, porady internetowe, zastępstwo procesowe, a także działalność interwencyjna. Pomoc ta udzielana jest bezpłatnie. W ramach tej współpracy prowadzona jest również działalność szkoleniowo-edukacyjna.

W związku z nałożonym przez ustawodawcę na Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego obowiązku monitorowania zjawiska przemocy domowej zgłaszano do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej comiesięczne informacje w formie sprawozdania na temat liczby zjawisk przemocy domowej na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą. Wszystkie przyjęte do realizacji zadania na 2024 rok zostały wykonane.

Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego. Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz, albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Do głównych zadań Zespołu należy:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 (W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania), oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a (W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 9e ust. 3, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania osób, wobec których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania tych osób, przekazuje dokumentację wytworzoną w trakcie procedury „Niebieskie Karty”, prowadzoną przez grupę diagnostyczno-pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania),

9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń („Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”).

Osoba stosująca przemoc domową, zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
2. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Dobrzyń nad Wisłą w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	15	17	17/16
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	5	6
liczba spotkań grup roboczych ZI	51	40	X

liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	X	X	9
liczba złożonych do ZI formularzy „Niebieskie Karty”	10	10	10
w tym sporządzonych przez Policję	10	7	7
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	-	1	2
w tym sporządzonych przez pracowników placówek oświaty, szkoły	-	2	1
liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”	22	9	14
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	16	4	5
liczba spraw sądowych zakończonych wyrokiem	-	-	-

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 13. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową podjęte w gminie przez ZI w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Dobrzyń nad Wisłą.

W 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Dobrzyń nad Wisłą liczył 17/16 członków. W ciągu tego roku odbyło się 6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano też 9 grup diagnostyczno-pomocowych, które realizowały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli ogółem 10 procedur „Niebieskie Karty”, w tym 7 zostało sporządzonych przez Policję, 2 przez pracowników socjalnych zaś 1 przez pracowników placówek oświaty. W ramach działalności Zespołu działaniami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne mieszkańcy gminy w analizowanym okresie nie byli obejmowani.

Specyfika pracy z osobami uwikłanymi w przemoc domową wymaga podnoszenia kwalifikacji i umiejętności oraz doskonalenia zawodowego osób, które społecznie i zawodowo zaangażowane są w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Szczególne znaczenie w podnoszeniu kompetencji i aktualizowaniu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej odgrywają szkolenia, kursy i warsztaty. Poniższa tabela przedstawia dane na temat potrzeb szkoleniowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela 14. Potrzeby szkoleniowe członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie

potrzeby szkoleniowe wg stopnia zaawansowania wiedzy i doświadczenia	liczba osób zainteresowanych
podstawowy	—

średni	–	
zaawansowany	16	
stopień zainteresowania tematami szkoleń wg potrzeb szkoleniowych (kolejność od 1 do 5, gdzie 1 oznacza najniższe potrzeby)	ocena	liczba osób zainteresowanych
Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej	5	16
Osoby zależne a przemoc domowa	4	4
Dziecko krzywdzone w rodzinie	5	16
Rodzina z problemem przemocy	5	16
Praca z osobami doświadczającymi przemocy domowej	5	16
Praca w zespole interdyscyplinarnym i w grupach diagnostyczno-pomocowych	5	6
Praca z osobami stosującymi przemoc domową	5	6
Superwizja w pracy zespołu interdyscyplinarnego oraz grupy diagnostyczno-pomocowej	4	4
proponowane tematy szkoleń zaproponowanych przez członków ZI		
Kompletowanie dokumentacji ZI		6
Przemoc wobec osób niepełnosprawnych i osób starszych		6
Warsztaty dla grup diagnostyczno-pomocowych		6

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Szczególną rolę w systemie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej odgrywa szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna. Celem podejmowanych działań profilaktycznych jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat występowania tych zjawisk. Na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym podejmowane są m.in. przez Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty wchodzące w jego skład, w tym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji, placówki oświatowe i placówki ochrony zdrowia. Działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym oraz liczbę uczestników w latach 2022-2024 przedstawiają dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 15. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w gminie w latach 2022-2024 r.

nazwa instytucji	nazwa działania	liczba uczestników		
		2022	2023	2024
Zespół Interdyscyplinarny	Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy Domowej	31	39	53

	Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej	mieszkańcy gminy	mieszkańcy gminy	mieszkańcy gminy
Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy Domowej	6	10	12
	Spektakle profilaktyczne	55	60	120
	Jednorazowe prelekcje i pogadanki	120	160	150
	Festyny i inne imprezy plenerowe	900	1 100	1 250
	Imprezy sportowe – turnieje, wyścigi, olimpiady	800	950	1 050
	Konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne)	50	150	200
	Budowa i modernizacja miejsc, w których odbywają się pozalekcyjne zajęcia sportowe	500	400	1 000
	Kolonie i obozy z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	1	1	1
	Dystrybucja materiałów edukacyjnych	500	500	500
Placówki oświatowe – Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Dobrzyniu nad Wisłą	Pisma do Sądu Rejonowego w Lipnie wydział III Rodzinny i Nieletnich	1	2	–
	Pismo do Kierownika MGOPS w Dobrzyniu nad Wisłą	–	1	–
	Rozmowy z uczniami	wg potrzeb	wg potrzeb	wg potrzeb
Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Chalinie	Uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym ds. przemocy domowej w gminie Dobrzyń nad Wisłą.	1	1	1
	Prace w zespołach zadaniowych NK w gminie Tłuchowo	–	2	2
	Pogadanka: „Każdy z nas się czegoś wstydzi”. O emocjach.	–	16	19
	Wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej w Chalinie	–	–	146
	Zapoznanie uczniów ze Standardami Ochrony Małoletnich – na zajęciach z wychowawcami	–	–	146
	Gazetki na korytarzach szkolnych podkreślające i przedstawiające Standardy Ochrony Małoletnich – m.in. o przemocy domowej.	–	–	146
	Umieszczone w widocznych miejscach (gazetki klasowe, korytarze) numerów infolinii dla dzieci i młodzieży (ofiar przemocy).	–	137	146
	Pogadanka: „Przemoc fizyczna – jak sobie	–	–	22

	z nią radzić i gdzie szukać pomocy?”			
	Pogadanka: „Poznajemy szczegółowo Konwencję o Prawach Dziecka”	23	–	–
	Pogadanka: „Jak przeciwstawić się przemocy?”	23	–	–
	Pogadanka: „Radzenie sobie z własną i cudzą agresją.”	13	–	–
	Pogadanka: „Rola rodziny w życiu człowieka.”	–	17	–
	Pogadanka: „Mamy prawo czuć się bezpiecznie” – rozpoznawanie, czym jest dobre, a czym złe zachowanie wobec innych.	–	–	16
	Pogadanka: „Bezpieczny dom. Komu mogę powiedzieć, gdy coś jest nie tak.” Zapoznanie z osobami, do których można się zwrócić o pomoc.	–	–	16
	Zajęcia w ramach WDŻR: Intymność. Obrona własnej intymności.	–	–	17
Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Dyblinie	Dzień bez przemocy.	–	–	50
	Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka	50	50	53
	Sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami – warsztaty.	–	35	–
	Zajęcia z wychowawcą. Klasa V – temat: Omawiamy prawa i obowiązki członków rodziny.	–	–	8
	Zajęcia z wychowawcą. Klasa VIII: Czym jest przemoc? Rodzaje przemocy, do kogo się zwrócić w razie przemocy wobec nas lub innych.	11	–	–
	Zajęcia z wychowawcą. Klasa VII – temat: Sposoby radzenia sobie z agresją (mediacje, kompromis, rozmowa).	11	–	–
Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Krojczynie	Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przemocy domowej w Dobrzyniu nad Wisłą – systematyczne spotkania Zespołu.	specjaliści szkolni: pedagog, psycholog	specjaliści szkolni: pedagog, psycholog	specjaliści szkolni: pedagog, psycholog
	Współpraca z Policją, Sądem Rodzinnym i Nieletnich, kuratorem sądowym i społecznym – konsultacje profilaktyczne dyrektora szkoły oraz pedagoga – analiza sytuacji uczniów i ich rodzin.		1 uczeń + rodzice ucznia	1 uczeń + rodzice ucznia
	Miejsca i numery alarmowe – możliwe formy wsparcia, uzyskania pomocy w różnych sytuacjach kryzysowych – systematyczne działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli /zajęcia wych-prof. oraz spotkania indywidualne z uczniami,	uczniowie, rodzice, nauczyciele	uczniowie, rodzice, nauczyciele	uczniowie, rodzice, nauczyciele

	rodzicami – zebrania z rodzicami, indywidualne konsultacje; rady szkoleniowe dla nauczycieli.			
	Procedura postępowania w przypadku myśli samobójczych, prób samobójczych lub samobójstwa ucznia (2022 r.) – opracowanie procedury, omówienie na zebraniu RP oraz zajęciach z uczniami i spotkaniach z rodzicami – działania cykliczne (w każdym roku przypomnienie, analiza procedur szkolnych).	uczniowie, rodzice, nauczyciele	uczniowie, rodzice, nauczyciele	uczniowie, rodzice, nauczyciele
Placówki wychowania przedszkolnego – Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka w Dobrzyniu nad Wisłą	Współpraca z instytucjami (MGOPS, Policja, kurator, sąd) w celu zapewnienia kompleksowej pomocy.		1 dziecko	5 dzieci
	Wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich. Zapoznanie z nimi wszystkich pracowników przedszkola oraz rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola.			70 osób (dorośli)
	Upowszechnianie na tablicy informacji nt. ogólnopolskich kampanii, których celem jest przeciwdziałanie przemocy i pomoc ofiarom przemocy domowej (plakaty).	110 (wartość szacunkowa)	100 (wartość szacunkowa)	100 (wartość szacunkowa)
	Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci poprzez budowanie pozytywnej atmosfery, ukazywanie sposobów rozwiązywania problemów, m.in. poprzez wykorzystanie literatury dziecięcej.	55	55	57
Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka” w Dobrzyniu nad Wisłą	Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka – zajęcia dla dzieci.	65	48	45
	Dzień Przedszkolaka – gry zabawy, pogadanka	62	46	44
	Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka – zajęcia dydaktyczne, praca plastyczna.	64	48	45
	Dzień Dziecka – gry, zabawy pogadanka.	72	71	54
	Spotkanie Kadry Pedagogicznej z psychologiem, omówienie „Ustawy Kamilka”.			10
	Spotkanie z rodzicami – przedstawienie Standardów Ochrony Małoletnich.			44
Niepubliczne Przedszkole „Zielona Kraina” w Krojczynie	Rozpoznanie sytuacji domowej wychowanków oraz diagnozowanie jej pod kątem potencjalnych zagrożeń dla zdrowia fizycznego i psychicznego dziecka. Współdziałanie wychowawców ze specjalistami pracującymi w przedszkolu.	76	86	86
	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci poprzez zapoznanie rodziców przedszkolaków z procedurami bezpieczeństwa obowiązującymi w przedszkolu, m.in. przyprowadzania i odprowadzania dzieci; zakazie odbierania	76	86	86

	dzieci przez opiekunów pod wpływem alkoholu czy też agresywnych.			
	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci na terenie przedszkola poprzez przestrzeganie procedur/instrukcji obowiązujących w przedszkolu oraz odpowiedzialną postawę wszystkich pracowników przedszkola. Zapoznanie nowych pracowników z dokumentami/bieżącą aktualizacją dokumentów.	76	86	86
	Wdrożenie Procedury Ochrony Małoletnich na terenie placówki jako kluczowy element zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Zapoznanie nowych pracowników z dokumentami/bieżąca aktualizacją dokumentu.	76	86	86
	Umieszczenie w holu budynku gazetki dot. Praw Dziecka.	76	86	86
	Zorganizowanie w przedszkolu Dnia Praw Dziecka: - kształtowanie u dzieci świadomości posiadania własnych praw, - uświadomienie dzieciom, że w ich otoczeniu są osoby, do których można zwrócić się o pomoc.	76	86	86
	Rozwijanie postawy asertywności wśród dzieci oraz umiejętności szukania pomocy w sytuacjach trudnych.	76	86	86
	Współpraca z Centrum Usług Społecznych w Fabiankach – współpraca z asystentem rodziny, dzielnicowym i policją.			1
	Współpraca z kuratorem sądowym w celu oceny sytuacji rodzinnej/domowej dziecka.			1

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Specyfika pracy z osobami uwięzłymi w przemoc domową wymaga podnoszenia kwalifikacji i umiejętności oraz doskonalenia zawodowego osób, które społecznie i zawodowo zaangażowane są w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Szczególne znaczenie w podnoszeniu kompetencji i aktualizowaniu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej odgrywają szkolenia i warsztaty. Poniższa tabela prezentuje dane na temat warsztatów i szkoleń prowadzonych w latach 2022-2024 na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą oraz liczby ich uczestników.

Tabela 16. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w gminie w latach 2021-2023

nazwa instytucji	nazwa szkolenia	liczba uczestników		
		2022	2023	2024
Zespół Interdyscyplinarny	Zadania i kompetencje Zespołów Interdyscyplinarnych po nowelizacji 2023, procedura Niebieskie Karty – krok po kroku – nowe rozporządzenie.	–	17	–
	Dokumentacja procedury Niebieskie Karty w postępowaniach sądowych.	–	–	4
Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Kompendium wiedzy w zakresie realizacji i finansowania zadań MGKRPA.	–	–	1
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działalność zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w myśl znowelizowanych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; Procedura Niebieskie Karty – szkolenie w ramach Krajowego Funduszu Szkoleń.	–	–	8
	Praca socjalna w sytuacjach kryzysowych – procedura postępowania interwencyjnego pracownika socjalnego – szkolenie w ramach Krajowego Funduszu Szkoleń.	–	–	8
	Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy za pomocą środków komunikacji elektronicznej – nowe media jako nowy obszar pracy dla służb pomocowych – szkolenie w ramach Krajowego Funduszu Szkoleń.	–	–	8
Placówki systemu oświaty – Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Dobrzyniu nad Wisłą	Szkolenie: Zadania i kompetencje zespołów interdyscyplinarnych po nowelizacji 2023.	–	1	–
Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Chalinie	Szkolenie: „Zadania i kompetencje zespołów interdyscyplinarnych po nowelizacji 2023. Procedura Niebieskie Karty – krok po kroku – nowe rozporządzenie”.	–	1	–
Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Dyblinie	Standardy Ochrony Małoletnich – szkolenie dla rodziców, kadry i dzieci.	–	–	120
	Rozpoznawania przemocy – jak odróżnić przemoc od konfliktu czy dyscypliny.	–	–	50

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Krojczynie	Szkolenie e-learningowe: Zadania i kompetencje zespołów interdyscyplinarnych po nowelizacji 2023; procedura Niebieskie Karty – krok po kroku - nowe rozporządzenie (Jakub Adamski, dyrektor biura Ośrodka Twórczej Interwencji); - szkolenie dla członków zespołu interdyscyplinarnego – pedagog, psycholog; - szkolenie dla Rady Pedagogicznej w oparciu o zdobytą wiedzę.	–	specjalista szkolny /pedagog specjalny, psycholog/ Rada Pedagogiczna pracownicy niepedagogiczni, rodzice	–
	Szkolenie: Dlaczego kary nie wychowują, a jedynie burzą relację między rodzicem a dzieckiem (Parents) - szkolenie dyrektora i pedagoga specjalnego, - szkolenie dla Rady Pedagogicznej i zainteresowanych rodziców – w oparciu o zdobytą wiedzę.	–	specjalista szkolny /pedagog specjalny/ nauczyciele, rodzice	–
	Standardy Ochrony Małoletnich – szkolenie przeprowadzone przez dyrektora dla: nauczycieli, rodziców, uczniów.	–	–	uczniowie, rodzice, Rada Pedagogiczna, pracownicy niepedagogiczni
	Szkolenie: Interwencja kryzysowa – jak pracować z osobą, którą dotknęła nagła tragedia (szkoła psychoterapii DIALOG) - szkolenie dyrektora i pedagoga specjalnego, - szkolenie dla Rady Pedagogicznej i zainteresowanych rodziców – w oparciu o zdobytą wiedzę.	–	specjalista szkolny /pedagog specjalny/ Rada, Pedagogiczna, zainteresowani rodzice	–
	Szkolenie: Kryzys psychologiczny człowieka – pierwsza pomoc psychologiczna osobie w trudnej i kryzysowej sytuacji życiowej (<i>Instytut Pozytywnej Terapii Kryzysu</i>) - szkolenie pedagoga specjalnego, - szkolenie dla Rady Pedagogicznej i zainteresowanych rodziców – w oparciu o zdobytą wiedzę	–	specjalista szkolny /pedagog specjalny/ Rada, Pedagogiczna, zainteresowani rodzice	–
	Szkolenie: Dlaczego moje dziecko nie wierzy w siebie? - 4 techniki budujące zdrowe poczucie własnej wartości (<i>Parents</i>), - szkolenie pedagoga specjalnego, - szkolenie dla Rady Pedagogicznej i zainteresowanych rodziców – w oparciu o zdobytą wiedzę.	–	–	specjalista szkolny /pedagog specjalny/ Rada, Pedagogiczna, zainteresowani rodzice
	Szkolenie: Samookaleczenia w szkole	–	–	specjalista

	podstawowej i średniej (<i>Wiedza i Praktyka – edukado</i>) - szkolenie pedagoga specjalnego, - szkolenie dla Rady Pedagogicznej i zainteresowanych rodziców – w oparciu o zdobytą wiedzę.			szkolny /pedagog specjalny/ Rada, Pedagogiczna, pracownicy niepedagogiczni, zainteresowani rodzice
Placówki wychowania przedszkolnego – Niepubliczne Przedszkole „Zielona Kraina” w Krojczynie	Przeprowadzenie przez psychologa warsztatów na temat emocji w każdej grupie wiekowej: 1) nauka rozróżniania emocji i uczuć przyjemnych i nieprzyjemnych, kształtowanie świadomości, że odczuwają i przeżywają je wszyscy ludzie, 2) minitrening odporności emocjonalnej: nie wszystkie przeżywane emocje i uczucia mogą być podstawą do podejmowania natychmiastowego działania, nauka panowania nad nieprzyjemną emocją, np. podczas czekania na własną kolej w zabawie lub innej sytuacji.	76	86	86
	Samodoskonalenie nauczycieli, poszerzanie wiedzy o materiały dostępne na stronie ORE. Profilaktyka agresji i przemocy – materiały do pobrania.	–	–	4

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Pomocy osobom doznającym przemocy domowej udziela także **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doznające przemocy, jak i stosujące przemoc.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

W 2024 r. MGOPS do realizacji swoich zadań zatrudniał 1 osobę w kadrze kierowniczej, 5 pracowników socjalnych oraz 2 pozostałych pracowników.

W latach 2022-2024 wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc mieszkańcom gminy rosła. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 17. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej dla mieszkańców gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
wielkość wydatków ogółem (w zł)	2 677 323,14	2 811 400,44	3 207 986,52

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w latach 2022-2024, systematycznie malała (674 w 2022 r., 619 w 2023 r., 553 w 2024 r.). Liczba osób w rodzinach objętych pomocą MGOPS w tym okresie także malała. Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Tabela 18. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS w latach 2022-2024

liczba beneficjentów	2022	2023	2024
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	674	619	553
liczba rodzin	479	447	399
liczba osób w rodzinach	1 053	983	851

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały także na formę udzielanego przez Ośrodek wsparcia. W rozpatrywanym okresie bardzo istotną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą, wykonując zadania pomocy społecznej w gminie, udziela rodzinom z gminy wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej wystąpienia. W latach 2022-2024 decyzją administracyjną wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 44 osobom w rodzinach w 2022 r., 46 osobom w rodzinach w 2023 r. i 36 osobom w rodzinach w 2024 r. Jeśli chodzi o pomoc udzielaną z powodu narkomanii, było to 8 osób w 2022 r., 9 osób w rodzinach w 2023 r. i 5 osób w 2024 r. Pomocy

z powodu przemocy domowej w analizowanym okresie nie udzielano. Dane zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 19. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2022-2024

rok	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania
2022	0	32	8	0	44	8
2023	0	28	7	0	46	9
2024	0	20	5	0	36	5

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych MGOPS w obszarze przemocy jest zebranie informacji i ustalenie diagnozy dotyczącej występowania przemocy, jej form, powtarzalności, nasilenia, sposobów reagowania poszczególnych członków rodziny na przemoc oraz uruchomienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Pracownik socjalny, który styka się z problemem przemocy, musi być wyposażony w niezbędną wiedzę i posiadać umiejętności udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy.

Działania pracownika socjalnego w obszarze przemocy polegają na nawiązaniu kontaktu z osobą doznającą przemocy i poinformowaniu jej o przysługujących prawach oraz możliwościach uzyskania pomocy. W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia pracownik socjalny podejmuje działania zmierzające do oddzielenia osoby stosującej przemoc domową od osoby doznającej przemocy, zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa emocjonalnego i socjalno-bytowego osobie doznającej przemocy oraz powiadamia organy ścigania o podejmowaniu lub stwierdzeniu zaistnienia przestępstwa.

Informacje o stosowaniu przemocy może zgłosić do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej, rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy

przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe.

W wykonywaniu zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony osób doznających przemocy domowej Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi, ochroną zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną.

W analizowanym okresie pracownicy MGOPS na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. W 2024 r. z usług 1 asystenta w gminie Dobrzyń nad Wisłą korzystało 17 rodzin, w których wychowywało się 35 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie.

Tabela 20. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	15	15	17
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	27	25	35
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	59	56	8 godzin dziennie
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	61 953,89	78 092,83	102 133,00

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży są szkoły oraz przedszkola na terenie gminy. Wśród uczniów placówek systemu oświaty w gminie prowadzono liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

W przeciwdziałanie przemocy zaangażowane są także placówki systemu ochrony zdrowia. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie gminy organizacje społeczne, świetlice i kluby sportowe oraz parafie.

2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Teren gminy obsługuje **Posterunek Policji w Dobrzyniu nad Wisłą** podlegający **Komendzie Powiatowej Policji w Lipnie**. Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Posterunek Policji w Dobrzyniu nad Wisłą, na terenie gminy w 2022 r. stwierdzono ogółem 115 przestępstw, w 2023 r. 105 przestępstw, a w 2024 r. 65 przestępstw. W rozpatrywanym okresie odnotowano 1 przestępstwo popełnione przez osobę nieletnią w 2022 r. i ponownie 1 przestępstwo w 2023 r. Dane dotyczące liczby przestępstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	liczba przestępstw		
	2022	2023	2024
stwierdzono ogółem przestępstw:	115	105	65
w tym popełnionych przez nieletnich:	1	1	0
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	2022	2023	2024
przeciwko życiu i zdrowiu	4	3	2
przeciwko wolności	0	0	2
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	12	11	17
przeciwko mieniu	29	19	13
przeciwko rodzinie i opiece	13	11	18
przeciwko wiarygodności dokumentów	0	0	4

przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	0	0	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	7	9	2

Dane Posterunku Policji w Dobrzyniu nad Wisłą.

Do najczęściej popełnianych w gminie Dobrzyń nad Wisłą przestępstw w 2024 r. należały: przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (18 przypadków, o 7 więcej w porównaniu z 2023 r.), przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (17 przypadków, o 6 więcej w porównaniu z 2023 r.) oraz przestępstwa przeciwko mieniu (13 przypadków, o 6 mniej w porównaniu z 2023 r.).

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnią lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywać osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składać systematyczne wizyty sprawdzające

stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,

- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Dane szczegółowe, przekazane przez Posterunek Policji w Dobrzyniu nad Wisłą, dotyczące podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Dobrzyń nad Wisłą prezentuje poniższa tabela.

Tabela 22. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba stwierdzonych faktów przemocy	11	10	10
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	11	10	10
liczba osób doświadczonych przemocą domową	11	10	20
w tym kobiety	8	9	5
w tym mężczyźni	1	0	4
w tym nieletni	2	1	11
w tym osoby starsze	2	1	0
liczba osób stosujących przemoc domową	9	10	10
w tym kobiety	0	1	2
w tym mężczyźni	9	9	7
w tym nieletni	0	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	8	3	3
w tym kobiety	0	0	0
w tym mężczyźni	8	3	3

Dane Posterunku Policji w Dobrzyniu nad Wisłą.

Z analizy danych przedstawionych przez Posterunek Policji w Dobrzyniu nad Wisłą odnoszących się do mieszkańców gminy wynika, że w analizowanym okresie wśród osób, które doznały przemocy, przeważały kobiety i dzieci, nieco mniej było mężczyzn. Funkcjonariusze stwierdzili też przypadki stosowania przemocy wobec osób starszych.

Wzrosła też liczba osób stosujących przemoc (9 osób w 2022 r., 10 osób w 2023 r., 10 osób w 2024 r.).

W statystykach osób stosujących przemoc zdecydowanie przeważają mężczyźni, podobnie jak w statystykach odnoszących się do stanu trzeźwości. Osoby doznające przemocy to nieletni i kobiety. Niepokojący jest fakt, iż odnotowano wśród osób doznających przemocy osoby starsze. Jeśli jednak prezentowane dane odnieść do liczby mieszkańców gminy, to należałoby stwierdzić, iż problem przemocy domowej na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą jest zjawiskiem dość marginalnym, niemniej jest obecny w przestrzeni społecznej.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, utrzymują stały kontakt z lokalną społecznością, informując o zagrożeniach, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W latach 2022-2024 funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lipnie prowadzili różnorodne działania w obszarze profilaktyki zagrożeń społecznych. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Działania profilaktyczne w gminie podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w latach 2022-2024

nazwa i rodzaj przedsięwzięcia, przygotowane materiały	adresaci	podmioty partnerskie	liczba spotkań	liczba uczestników
Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Uzależnienia” – prezentacja multimedialna, ulotki, algogogle	młodzież	Zespół Szkół w Dobrzyniu nad Wisłą, SP w Dobrzyniu nad Wisłą	4	300
Spotkanie edukacyjno-informacyjne oraz warsztaty „Demoralizacja – nie piję, nie palę” – prezentacja multimedialna, algogogle	dzieci, młodzież	SP w Dyblinie, SP w Krojczynie	4	90
Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Jak unikać zagrożeń w sieci” (spotkanie, warsztaty) – prezentacja multimedialna	dzieci, młodzież	Zespół Szkół w Dobrzyniu nad Wisłą, SP w Dobrzyniu nad Wisłą	4	300
Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Jak bezpiecznie korzystać z komunikatorów” – prezentacja multimedialna	dzieci, młodzież	SP w Krojczynie	2	50
Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Handel ludźmi jako cyberzagrożenie” – prezentacja multimedialna	dzieci, młodzież	Zespół Szkół w Dobrzyniu nad Wisłą	1	40

Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Stop hejtowi” – prezentacja multimedialna	dzieci, młodzież	Zespół Szkół w Dobrzyniu nad Wisłą	2	50
Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Sieć jest dla każdego – czuj się w niej bezpieczny” – prezentacja multimedialna	dzieci, młodzież	SP w Dobrzyniu nad Wisłą	2	77
Konkurs Filmowy „Hejt – reaguj” – nagrody rzeczowe	dzieci, młodzież	Uczniowie klas V-VIII ze szkół powiatu lipnowskiego	1	4
Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Dyskryminacja rówieśnicza” – prezentacja multimedialna	dzieci, młodzież	SP w Krojczynie	2	45
Spotkanie edukacyjno-informacyjne „Bądź odpowiedzialny i bezpieczny” – prezentacja multimedialna, ulotki	dzieci, młodzież	Zespół Szkół w Dobrzyniu nad Wisłą, Przedszkole Samorządowe w Dobrzyniu nad Wisłą	2	60
Warsztaty i spotkanie „Bezpieczni na drodze” – mini miasteczko ruchu drogowego, znaki drogowe, odblaski, wyposażenie policjanta do służby	dzieci, młodzież	SP w Dyblinie	1	40
Warsztaty i spotkanie edukacyjno-informacyjne „Bezpieczny powrót do szkoły” – mini miasteczko ruchu drogowego, opaski odblaskowe, ulotki, znaki drogowe, wyposażenie policjanta do służby, radiowóz	dzieci, młodzież	Przedszkole w Dobrzyniu nad Wisłą, SP w Dyblinie, SP w Chalinie	3	140
Akcja edukacyjno-informacyjna „Dzień Dziecka” – Polfin, nagrody rzeczowe, odblaski, ulotki, banery, alkohol, kolorowanki, plakaty, słodycze, zabawki	dzieci, młodzież, osoby dorosłe	Miasto i Gmina Dobrzyń nad Wisłą	4	170

Dane Komendy Powiatowej Policji w Lipnie.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością **III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Lipnie**. Z dostępnych danych wynika, że w 2023 r. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Lipnie prowadził 18 nadzorów wobec 27 osób. Poniższa tabela przedstawia nadzory kuratorskie prowadzone przez III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Lipnie wobec mieszkańców gminy Dobrzyń nad Wisłą w latach 2021-2023.

Tabela 24. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
17	28	19	29	18	27
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
14		18		22	
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego lub prezentowali przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
2		1		3	

Dane Sądu Rejonowego w Lipnie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy Dobrzyń nad Wisłą. PCPR udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym w kryzysie psychicznym, w tym dotkniętym przemocą domową. Oferuje bezpłatne poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej, szczególnie psychologiczne i rodzinne. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc. PCPR współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej, placówkami systemu oświaty oraz innymi instytucjami i jednostkami pomocowymi.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lipnie**. Poradnia udzieliła pomocy w zakresie: działań diagnostycznych dotyczących trudności szkolnych, emocjonalnych, motywacyjnych, działań terapeutycznych, działań profilaktycznych, doradztwa rodzinnego, indywidualnych konsultacji, porad dotyczących problemów rodzinnych, niepełnosprawności, informacji o placówkach pomocowych pracujących na rzecz rodziny, w tym takich, gdzie można uzyskać pomoc prawną. W roku szkolnym 2023-2024 na terapię pedagogiczną uczęszczała 1 osoba, natomiast z terapii psychologicznej skorzystało 6 uczniów z terenu gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Wykaz jednostek działających poza gminą Dobrzyń nad Wisłą, które udzielają wsparcia mieszkańcom gminy w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Jednostki wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej działające poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Mickiewicza 58, 87-600 Lipno
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Plac 11 Listopada 9, 87-600 Lipno
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Mickiewicza 58, 87-600 Lipno
4.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Platanowa 1, 87-600 Lipno
5.	Sąd Rejonowy w Lipnie	ul. Piłsudskiego 15/17, 87-600 Lipno
6.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w sprawach karnych oraz w sprawach rodzinnych i nieletnich	
7.	Prokuratura Rejonowa	ul. Piłsudskiego 15/17, 87-600 Lipno
8.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Stefana Okrzei 7B, 87-600 Lipno
9.	Caritas Diecezji Płockiej	ul. Sienkiewicza 34, 09-400 Płock
10.	Caritas Diecezji Włocławskiej	ul. Wojska Polskiego 2, 87-800 Włocławek
11.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	ul. Janiny Bartkiewiczówny 93, 87-100 Toruń
12.	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej w Bydgoszczy	ul. Konarskiego 1-3, 85-950 Bydgoszcz

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą i opracowanie własne.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 26. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą	54 253 05 06
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	54 253 05 35 54 253 05 46
3.	Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	54 253 05 48 54 253 05 68 54 253 05 40
4.	Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy Domowej	54 253 05 40
5.	NZOZ „WU-MED” Grochowalsk	54 254 16 86
6.	ARSMED Dobrzyń nad Wisłą	54 253 10 27
7.	Posterunek Policji w Dobrzyniu nad Wisłą	54 231 87 20
8.	Komenda Powiatowa Policji w Lipnie	47 753 82 00
9.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie	54 288 66 41
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lipnie	54 287 24 92
11.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	56 657 14 60
12.	Dyrektor Diecezjalnego Duszpasterstwa Rodzin	24 262 66 22
13.	Diecezjalny Doradca Życia Rodzinnego	24 262 43 23
14.	Bezpłatny telefon zaufania dla osób będących w kryzysie	800 880 111
15.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	800 120 002
16.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia	22 668 70 00
17.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	800 107 777 22 621 35 37 600 070 717
18.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj przemoc”	800 120 148
19.	Ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	116 111
20.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
21.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
22.	Ogólnopolska Poradnia Telefoniczna dla Osób Przeżywających Kryzys Emocjonalny	116 123
23.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	192 88
24.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
25.	Telefon Zaufania Młodych	22 484 88 04
26.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 484 88 01 22 654 40 41

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W świetle postanowień ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. W tym względzie organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego. Jeśli w gminie parafie nie prowadzą poradni życia rodzinnego, wierni należący do danej parafii są informowani o adresie najbliższej poradni rodzinnej oraz godzinach jej funkcjonowania. Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (mażeńskich, rodzicielskich, wychowawczych) oraz terapię uzależnień (od alkoholu, gier komputerowych, hazardu itp.).

Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje jeden lub więcej dekanatów. Na poziomie diecezji działalność

i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

W 2024 r. na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące parafii, do których należą wierni zamieszkujący gminę.

Tabela 27. Parafie rzymskokatolickie, do których należą wierni zamieszkujący gminę

lp.	nazwa parafii	adres	dekanat i diecezja
1.	Parafia pw. Wniebowzięcia NMP	ul. Franciszkańska 15, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	dekanat dobrzyński diecezji płockiej
2.	Parafia pw. św. Marii Magdaleny	Mokowo 17, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	
3.	Parafia pw. św. Hieronima	Sobowo 40, 09-414 Brudzeń Duży	
4.	Parafia pw. Nawiedzenia NMP	Zaduszniki 8, 87-603 Wielgie	dekanat szpetalski diecezji włocławskiej
5.	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Grochowalsk 30, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Parafie z gminy Dobrzyń nad Wisłą wchodzą w skład diecezji płockiej oraz włocławskiej, zaś w podziale dekanalnym przynależą do dekanatu dobrzyńskiego oraz dekanatu szpetalskiego.

Wydział ds. Rodzin Kurii Diecezjalnej Płockiej (ul. Tumską 3, 09-402 Płock) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. dr Wojciech Kućko (e-mail: wojciechw.kucko@diecezjaplocka.pl, tel. 24 262 66 22), a diecezjalnego doradcę życia rodzinnego dr Witold Wybult (tel. 24 262 43 23). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

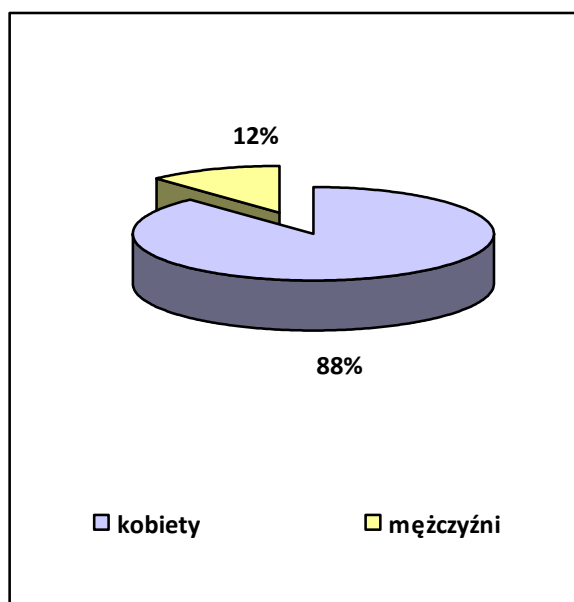
Wsparcie i profesjonalną pomoc samotnym matkom oferuje Diecezjalny Dom Samotnej Matki Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Caritas Diecezji Płockiej (m.in. Szkolne Koła Caritas, Parafialne Zespoły Caritas, WTZ).

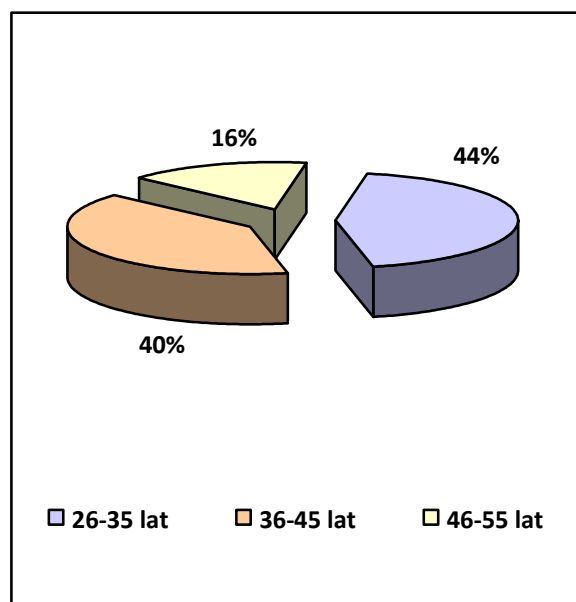
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

Do analizy przedłożono 25 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców, 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy oraz 68 ankiet skierowanych do uczniów ze szkół z terenu gminy. Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 88% stanowiły kobiety i 12% mężczyźni. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat (44%) i 36-45 lat (40%). Mniej licznie reprezentowana była grupa wiekowa 46-55 lat (16%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25 lat i powyżej 55 lat. Strukturę ankietowanych wg kryterium płci i wieku ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci

Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowaną większość wśród ankietowanych stanowiły osoby zamieszkujące gminę od urodzenia (76%), a następnie osoby mieszkające w gminie od 4 do 37 lat (24%). Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (48%), a kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (24%) i zasadniczym zawodowym (16%) oraz gimnazjalnym (12%).

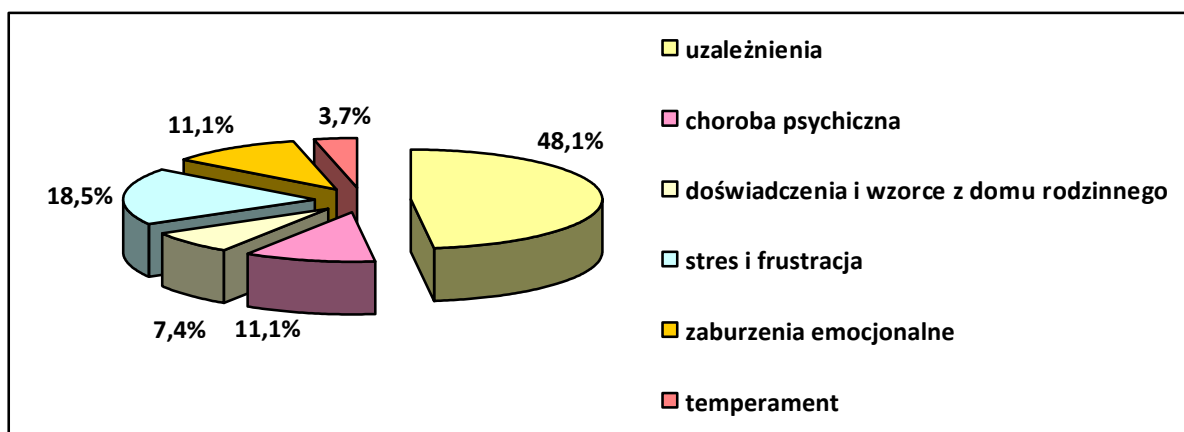
W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 68 uczniów szkoły podstawowej i ponadpodstawowej, z czego 56% stanowiły dziewczęta, a 44% chłopcy. Uczniowie w wieku 13 lat stanowili 30% uczestników, uczniowie w wieku 14 lat stanowili 50% uczestników badania, 8% tej próby stanowili uczniowie w wieku 15 lat, natomiast 12% tej próby stanowili uczniowie w wieku 16 lat.

4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w gminie Dobrzyń nad Wisłą zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 25 wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej są uzależnienia (48,1%), stres i frustracja (18,5%), a także zaburzenia emocjonalne oraz choroba psychiczna (po 11,1%). W dalszej kolejności wymieniano doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego (7,4%) oraz temperament (3,7%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

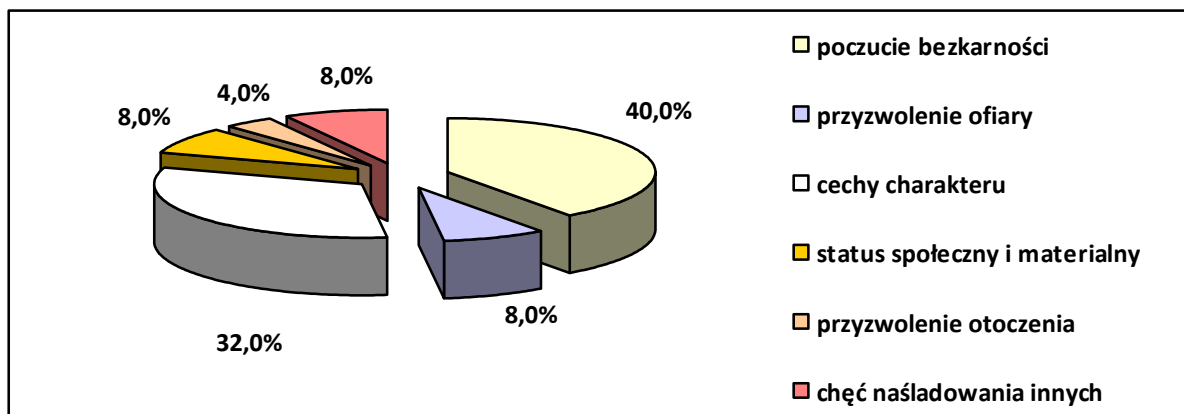
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami były: poczucie bezkarności (40%), cechy charakteru (32%), a także status społeczny i materialny, przyzwolenie ofiary oraz chęć naśladowania innych (po 8%). Wymieniono również przyzwolenie otoczenia (4%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

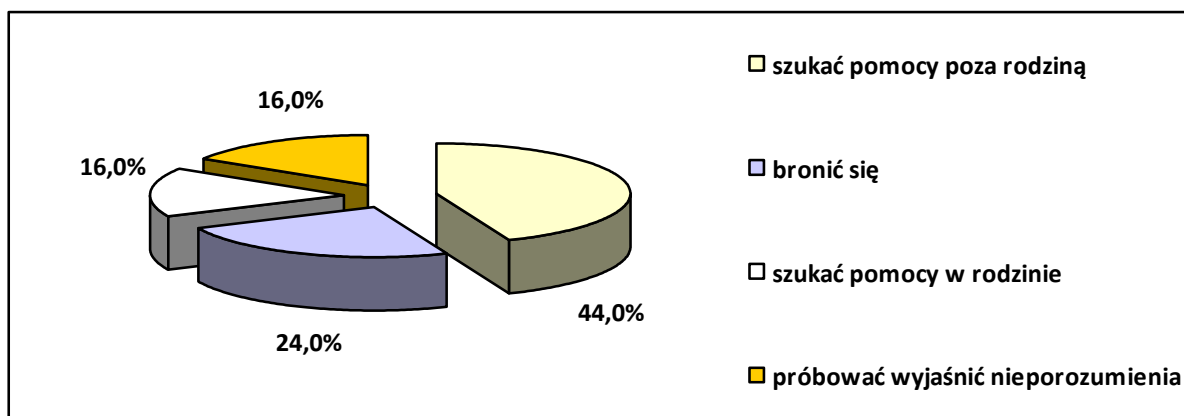
Wykres 4. Jakiego Pana/Pani zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?

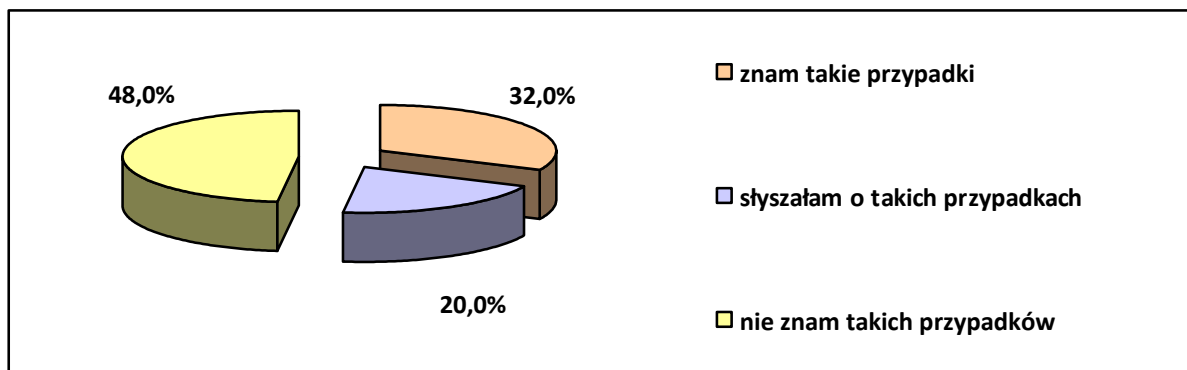

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych osoby doznające przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną (44%) i bronić się (24%). Według innych powinny próbować wyjaśnić nieporozumienia lub szukać pomocy w rodzinie (po 16%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w gminie. Ponad połowa respondentów stwierdziła, iż zna przypadki występowania przemocy domowej w gminie bądź o takich przypadkach słyszała. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

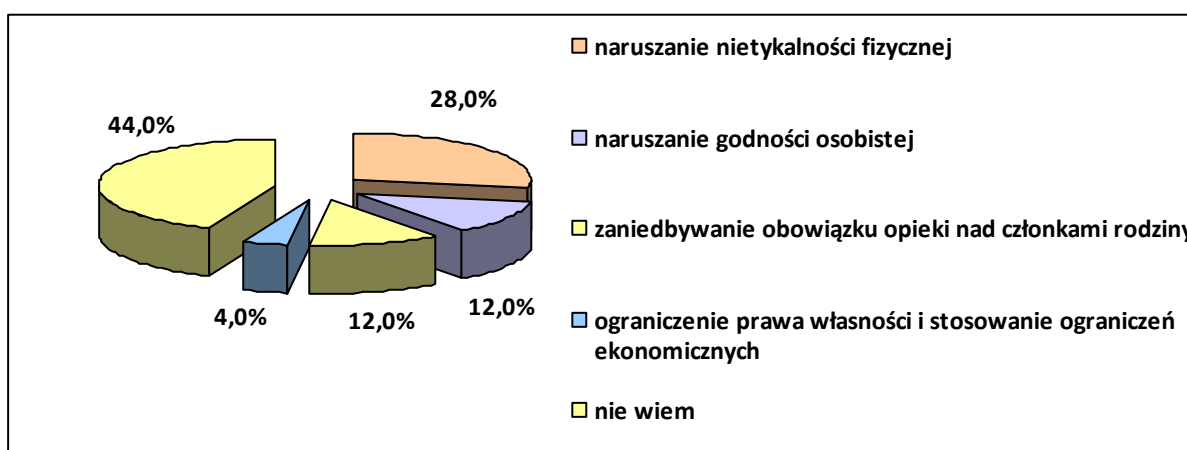
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejna kwestia dotyczyła form przemocy domowej, które, zdaniem badanych, najczęściej występują w gminie. Uczestnicy ankiety wskazywali w szczególności na naruszanie nietykalności fizycznej i godności osobistej, zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny, a także ograniczanie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

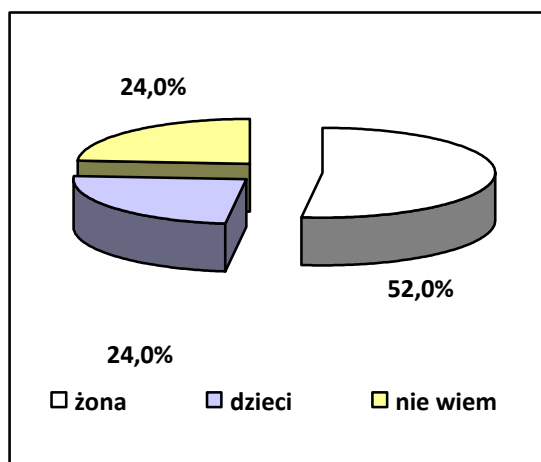
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?

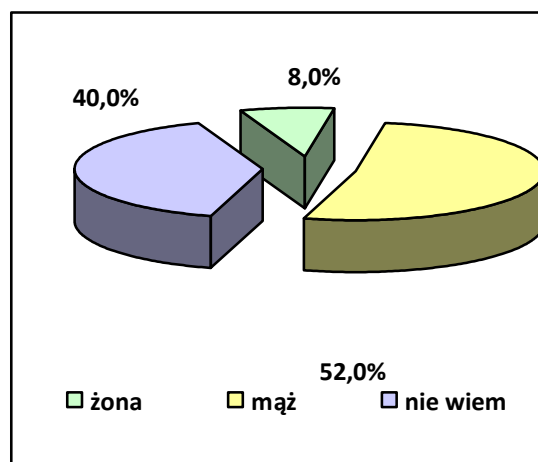
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową. Zdecydowana większość uczestników badania ankietowego wyraziła opinię, że osobami doznającymi przemocy domowej są najczęściej żony i dzieci, a osobami stosującymi przemoc są zwykle mężowie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?

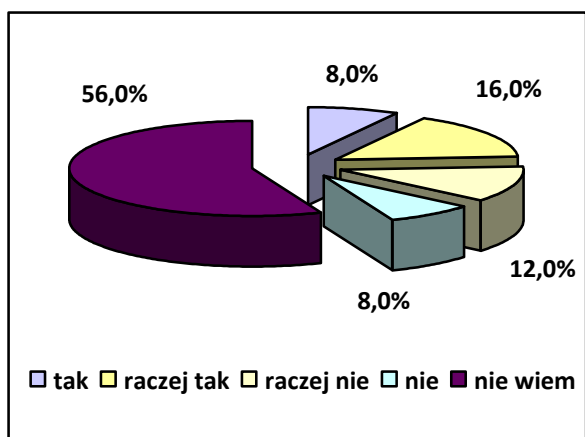
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?

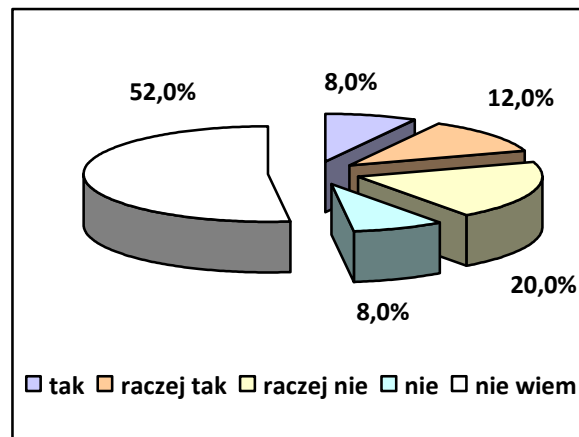
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania oceniali także ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?

Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?

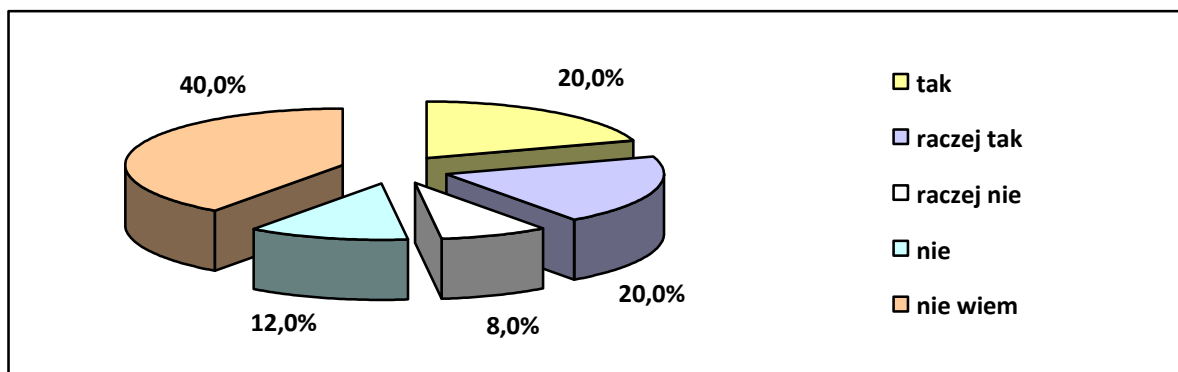

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 24% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego osobom doznającym przemocy jest wystarczająca lub raczej wystarczająca. Jednocześnie 20% badanych wyraziło odmienną opinię. Oferty tej nie było w stanie ocenić 56% pytanych. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową 20% ankietowanych uznało za raczej wystarczające lub wystarczające. Przeciwnego zdania było 28% respondentów. Ponad 52% badanych nie potrafiło tych działań ocenić. Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową

postrzegają jako problem społeczny na terenie gminy. Według 40% ankietowanych przemoc domowa jest lub raczej jest ważnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 20% badanych wyraziło zdanie przeciwne. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 40% respondentów. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

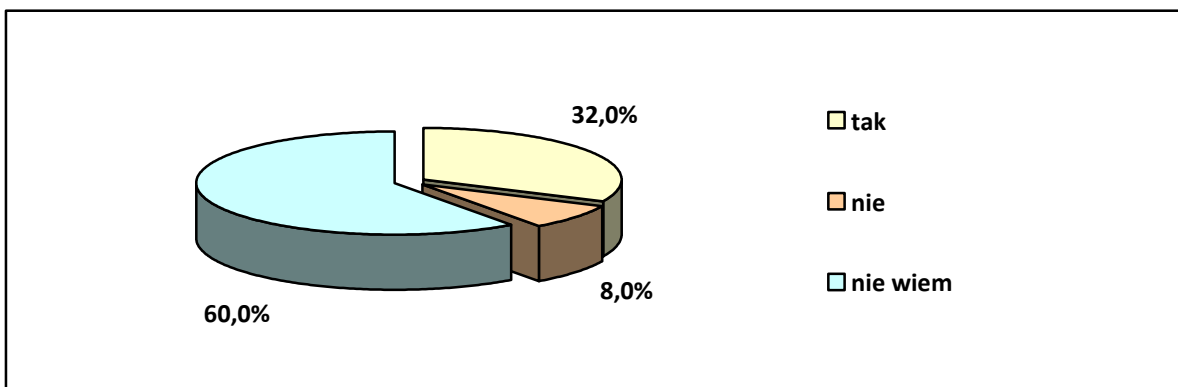
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano o ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?

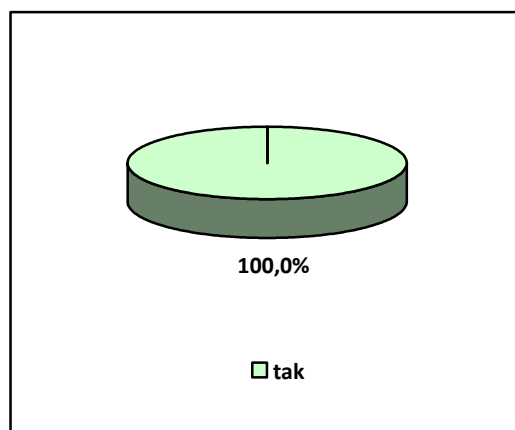

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

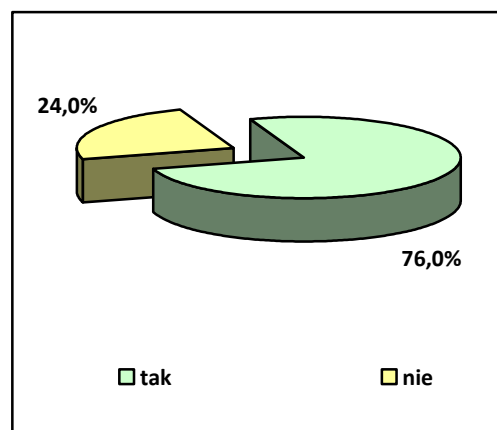
Według 32% ankietowanych istnieje ryzyko nasilenia się przemocy domowej. Zaledwie 8% badanych stwierdziło, że takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (60%) respondentów nie potrafił tej kwestii ocenić.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić znajomość wiedzy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty” oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Wszyscy ankietowani potwierdzili znajomość procedury „Niebieskie Karty”, a 76% badanych znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?

Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na zapewnienie osobom doznającym przemocy pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej, zintensyfikowanie działań kontrolnych prowadzonych przez pracowników socjalnych i policję w tym obszarze, monitorowanie funkcjonowania rodzin, w których takie problemy miały miejsce oraz zaostreżenie kar za stosowanie przemocy. Podkreślano też konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych, zwiększania świadomości społecznej w zakresie problemów i skutków przemocy i uwrażliwiania mieszkańców na wczesne reagowanie na przejawy przemocy i agresji.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie ankiety wypełnione w pięciu placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Dyblinie (liczba uczniów: 45, liczba nauczycieli: 18);
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Krojczynie (liczba uczniów: 156, liczba nauczycieli: 25);

- Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Chalinie (liczba uczniów: 137, liczba nauczycieli: 22);
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Dobrzyniu nad Wisłą (liczba uczniów: 280, liczba nauczycieli: 37);
- Zespół Szkół im. Związku Młodzieży Wiejskiej w Dobrzyniu nad Wisłą (liczba uczniów: 137, liczba nauczycieli: 22).

Zasoby i oferta szkolna. Z analizy ankiet wynika, że wszystkie szkoły zatrudniają pedagoga i psychologa. Cztery placówki zatrudniają logopedę i doradcę zawodowego, a jedna szkoła oferuje opiekę pielęgniarską. Uczniowie wszystkich szkół korzystają z sali gimnastycznej oraz posiadają dostęp do Internetu. Uczniowie czterech placówek korzystają z boiska sportowego. W czterech szkołach zapewniana jest opieka w ramach zajęć świetlicowych i zajęć dodatkowych, jak również zajęć przeznaczonych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W żadnej ze szkół nie utworzono klasy lub grupy integracyjnej. Cztery placówki prowadzą dożywianie uczniów.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 28. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	23	2
sięganie po alkohol	1	1	4
sięganie po narkotyki	0	0	5
niszczenie mienia szkolnego	2	5	3
kradzieże na terenie szkoły	1	1	4
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	0	0	5
udział w grupach negatywnych	0	0	5

agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	1	4
autoagresja	2	3	3
ucieczki z domu	1	1	4
przestępczość ujawniona	1	1	4
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	1	4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 29. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy w roku szkolnym 2023/2024

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	9
zaniedbanie	0
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	5
przemoc domowa	0
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	0

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano m.in. 23 przypadki palenia papierosów, 5 przypadków niszczenia mienia szkolnego oraz 3 przypadki autoagresji.

Jeśli chodzi o zjawiska dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania stwierdzili 9 przypadków bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz 5 przypadków uzależnień.

Przedstawiciele czterech badanych placówek nie dostrzegli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat ani przypadków dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą i polega przede wszystkim na wydawaniu bezpłatnych obiadów dzieciom z rodzin kwalifikujących się do tej formy pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gdzie realizatorem zapewniającym bezpłatne dożywianie jest MGOPS. Pomoc materialną świadczy Urząd Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą poprzez stypendia socjalne. Placówki zapewniają dzieciom i młodzieży

pomoc edukacyjną, a także opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz wsparcie pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą korzystać z konsultacji oraz porad pedagogów i psychologów szkolnych, uczestniczą w zajęciach wyrównawczych i rozwijających oraz w programach profilaktyczno-edukacyjnych. W placówkach organizowane są spotkania i rozmowy z rodzicami (pedagogizacja).

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii, programów (m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”), warsztaty psychologiczne prowadzone przez specjalistów z PPP, lekcje profilaktyczne, pogadanki tematyczne, spotkania z przedstawicielem Policji i innych instytucji, prelekcje, akcje informacyjne, konkursy (np. dotyczące zdrowego odżywiania, używek, uzależnień, spędzania wolnego czasu), a także zajęcia integrujące grupę. Ponadto prowadzone jest doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie interwencji profilaktycznych. W placówkach kładzie się nacisk na kształtowanie przyjaznego klimatu oraz budowanie właściwych relacji rówieśniczych.

Do instytucji i organizacji, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Lipnie, Dobrzyński Dom Kultury „Żak”, Teatr Profilaktyczny „Kurtyna”, KGW „Dziewczyny znad Wisły”, Bibliotekę Publiczną w Dobrzyniu nad Wisłą, Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wydział III Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Lipnie, Policję, Straż Pożarną, Dom Dziecka Caritas Diecezji Płockiej oraz placówki oświatowe z terenu gminy.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 68 uczniów ze szkoły podstawowej i ponadpodstawowej z terenu gminy. W pierwszej kolejności mieli oni za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

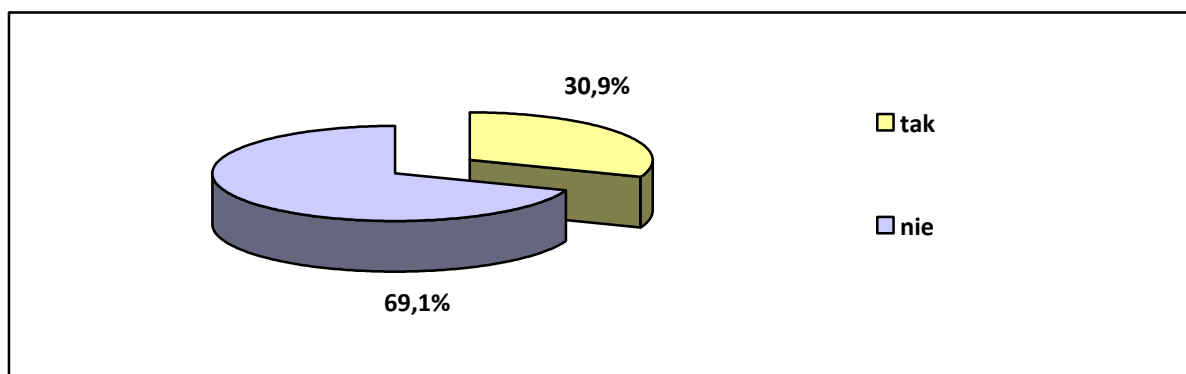
rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	60	88,2%
uderzanie	67	98,5%
kopanie	64	94,1%
duszenie	63	92,6%
szarpanie	62	91,2%
przypalanie ciała	64	94,1%
policzkowanie	64	94,1%
szantaż	56	82,3%
ośmieszanie	51	75,0%
grożenie	64	94,1%
nadmierna krytyka	55	80,8%
szkalowanie w Internecie	56	82,3%
nękanie sms-ami	54	79,4%

Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: uderzania (98,5%), kopanie, grożenie, przypalanie ciała oraz policzkowanie (po 94,1%). Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył ośmieszania (75,0%).

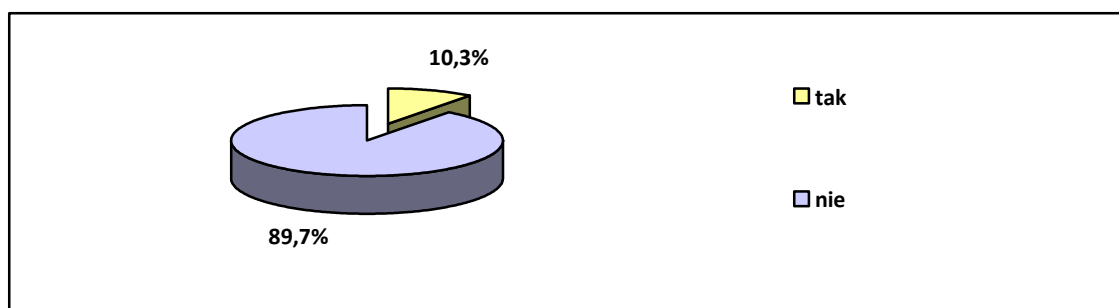
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. W odpowiedzi na pytanie o przemoc ze strony rówieśników większość (69,1%) uczniów odpowiedziała, że takiej przemocy nie doświadczyła, zaś 30,9% respondentów przyznało, że takiej przemocy doświadczyło. Występowanie zjawiska przemocy w domu rodzinnym potwierdziło 7 uczestników badania. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 16. Czy doznałeś/doznałaś kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy ze strony rówieśników?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 17. Czy doznałeś/doznałaś kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy w swojej rodzinie?

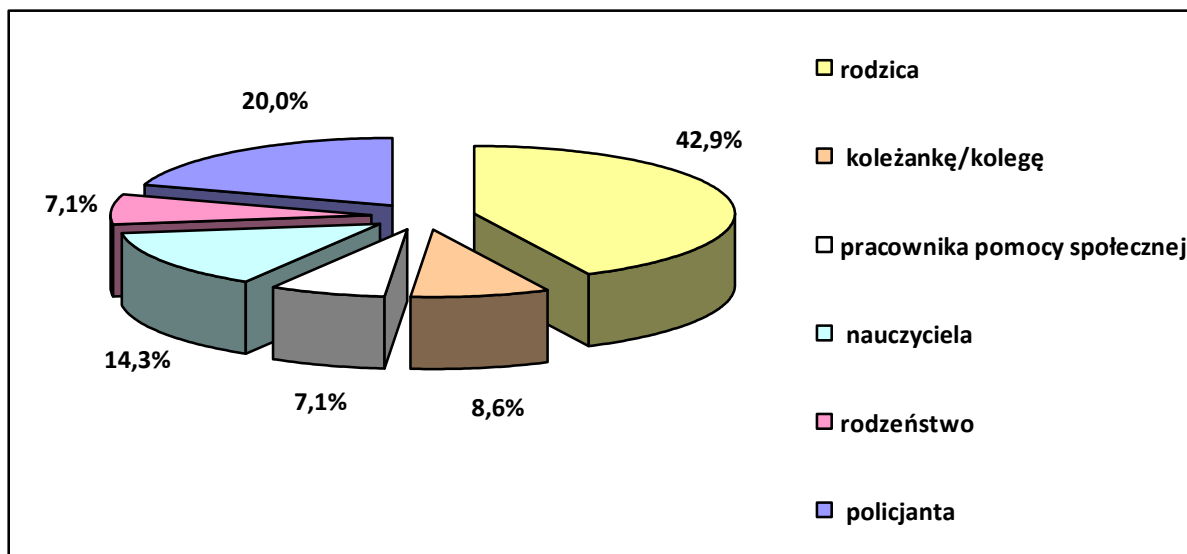

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. Większość (89,7%) badanych nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 10,3% ankietowanych stwierdziło, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem przemocy lub jej doznając, należy kogoś o tym poinformować?”, zdecydowana większość (90%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzę o przemocy podzieliliby się z rodzicem, policjantem oraz nauczycielem. W dalszej kolejności wymieniono rodzeństwo, koleżankę i kolegę oraz pracownika pomocy społecznej. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?”, 82,3% respondentów odpowiedziało twierdząco. Jednocześnie 17,7% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Zdecydowana większość (72%) ankietowanych stwierdziła, że nigdy nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 28% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej (47%) badanych zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Niepokój może budzić fakt, że prawie 34% uczniów wskazało, że obawia się przemocy rówieśniczej, a 19,2% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy w swojej rodzinie.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub

instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Decyzję o odebraniu dziecka pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, a w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR I: RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • dysponowanie na terenie gminy placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • dysponowanie kadrą przygotowaną do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową • prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej	• ograniczone działania inicjujące powstawanie w gminie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin
szanse	zagrożenia
• zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin

	• zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa** wskazuje na takie mocne strony jak: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów oraz dysponowanie kadrą przygotowaną do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, a także prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa, a także wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

OBSZAR II: ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej (jednak w ograniczonym stopniu) • odpowiednio przygotowana kadry do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród	• ograniczone działania w zakresie inicjowania powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • ograniczony dostęp do opieki stomatologicznej w gminie

dzieci i młodzieży • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie	
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem życia • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • brak zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze	• bariery finansowe lub lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na mocne strony, takie jak: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży, jak również prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie.

Mimo zdecydowanej przewagi mocnych stron w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia – istniejące bariery finansowe lub lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, ograniczone działania w zakresie inicjowania powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ograniczony dostęp do opieki stomatologicznej w gminie – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanego programu.

OBSZAR III: KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców w ostatnich latach • popularyzowanie na terenie gminy	• brak zainteresowania mieszkańców gminy wolontariatem

informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu	
szanse	zagrożenia
• potencjał gminy zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie przez gminę środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej	• niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** uwypukla mocne strony, którymi są głównie: wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców w ostatnich latach. popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych, podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej, podejmowanie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu oraz podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Jednakże mocne strony nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych słabych stron, z jakimi należy się zmierzyć. Brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontariacką oraz brak zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych – to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów przemocy domowej na terenie gminy, oparta na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030, jest następujący:

Podejmowanie działań profilaktycznych, doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy oraz podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą w celu zapobiegania i przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań w następujących obszarach:

Profilaktyka – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doznających przemocy, uświadamianie o przysługujących im prawach i możliwościach rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy, izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy, wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: POMOC OSOBOM I RODZINOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.	2025-2030	UMiG, MGKRPA, MGOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2025-2030	UMiG, MGKRPA, MGOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba procedur „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem podmiotów je wprowadzających - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doznających przemocy - liczba osób stosujących przemoc	- ochrona osób dotkniętych przemocą domową - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Zapewnianie bezpieczeństwa i ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29	2025-2030	MGOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny	- ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub

lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.				zdrowia w związku z przemocą domową
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą domową.	2025-2030	MGOPS, NGOs, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.	2025-2030	MGOPS, MGKRPA, PCPR, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc.	2025-2030	MGOPS	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	- wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia	2025-2030	MGOPS, PCPR, Policja, NGOs, Kościół	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym

w razie zaistnienia takiej potrzeby.				przemocy
Prowadzenie rozmów i kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych.	2025-2030	MGKRPA, ZI, MGOPS, Policja	- liczba przeprowadzonych rozmów z osobami stosującymi przemoc - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych.	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemocy

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE NA TERENIE GMINY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU ELIMINOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc i będącym świadkami przemocy.	2025-2030	MGOPS, MGKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, NGOs, Kościół	- liczba podjętych działań	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie prelekcji na temat przemocy domowej.	2025-2030	MGKRPA, ZI, MGOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, PPP, Policja, NGOs, Kościół	- liczba pogadanek i prelekcji - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodzinę - zmiana świadomości społecznej

Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy domowej.	2025-2030	UMiG, RM, MGOPS, MGKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościół	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.	2025-2030	MGOPS, MGKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPP, NGOs, Kościół	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podejmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2025-2030	placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.	2025-2030	MGKRPA, MGOPS, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościół, społeczność lokalna	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom doznającym i zagrożonym przemocą.	2025-2030	MGOPS, MGKRPA, ZI, PCPR, ROPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	- liczba odbytych szkoleń - liczba pracowników doskonalących kwalifikacje	- podwyższenie kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2025-2030	placówki przedszkolne, placówki oświatowe, PPP	- liczba zajęć - liczba uczestników	- podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej.	2025-2030	UMiG, MGKRPA, MGOPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, NGOs, społeczność lokalna	- liczba podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem	- poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów spoza gminy wspierających mieszkańców.	2025-2030	UMiG, RM, MGOPS, MGKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, NGOs, Kościoł	- liczba podjętych działań - liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy domowej	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmacniania kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia.	2025-2030	UMiG, RM, MGKRPA, ZI, MGOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, NGOs, Kościoł	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

RM – Rada Miejska

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

MGKRPA – Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP –Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Dobrzyń nad Wisłą. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz, Rada Miejska, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lipnie, Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Miejskiej na sesji do końca marca każdego roku.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Ewaluacja zostanie przeprowadzona po drugim i czwartym roku wdrażania założeń programu na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2030 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów ośłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągnąć cele zawarte w niniejszym programie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	4
Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2024	8
Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2022-2024	21
Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2022-2024	21
Tabela 5. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024	21
Tabela 6. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie	23
Tabela 7. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 8. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2022-2024 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej	24
Tabela 9. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024	25
Tabela 10. Działalność MGKRPA w latach 2022-2024 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie	25
Tabela 11. Działalność MGKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	26
Tabela 12. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2022-2024	29
Tabela 13. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową podjęte w gminie przez ZI w latach 2022-2024	30
Tabela 14. Potrzeby szkoleniowe członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie	30
Tabela 15. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w gminie w latach 2022-2024 r.	31
Tabela 16. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w gminie w latach 2021-2023	36
Tabela 17. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej dla mieszkańców gminy w latach 2022-2024	39
Tabela 18. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS w latach 2022-2024	39
Tabela 19. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem MGOPS z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2022-2024	40
Tabela 20. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024	41
Tabela 21. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024	42
Tabela 22. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2022-2024	44
Tabela 23. Działania profilaktyczne w gminie podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w latach 2022-2024	45
Tabela 24. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023	47
Tabela 25. Jednostki wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej działające poza gminą	48
Tabela 26. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady	49
Tabela 27. Parafie rzymskokatolickie, do których należą wierni zamieszkujący gminę	51
Tabela 28. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2023/2024	59
Tabela 29. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy w roku szkolnym 2023/2024	60
Tabela 30. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	62
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci	52
Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku	52
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?	53
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?	54
Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej? ..	54

Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	55
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?	55
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?	56
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?	56
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?	56
Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?	56
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?	57
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?	57
Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?	58
Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej?	58
Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?	63
Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?	63
Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?	64

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wynika z art. 6 ust.1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy domowej w gminie oraz zminimalizowania jego skutków.